

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Tomáše Rychlého, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Michala Mazance, rozhodl o návrzích navrhovatelů: **1) D. K.**, zastoupeného Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem se sídlem Písek, třída Přátelství 1960, a **2) ředitele Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem České Budějovice, Lannova tř. 193/26, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi navrhovatelem 2) na straně jedné a **Obvodním soudem pro Prahu 7 a Městským soudem v Praze** na straně druhé, ve věci žaloby na zaplacení částky 300 000 Kč s příslušenstvím vedené u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 5 C 332/2015 mezi navrhovatelem 1) jako žalobcem a žalovanou Českou republikou - Ministerstvem vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3,

t a k t o :

- I. Návrh navrhovatele 1) **se odmítá.**
- II. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 5 C 332/2015, o zaplacení částky 300 000 Kč s příslušenstvím, **je soud.**
- III. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2019, čj. 30 Co 107/2019-61, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 13. 12. 2018, čj. 5 C 332/2015-46, **se zrušují.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným zvláštnímu senátu dne 27. 12. 2019 se navrhovatel 1) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), rozhodl tvrzený kompetenční spor ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 5 C 332/2015.

[2] Dne 27. 1. 2020 byl zvláštnímu senátu doručen návrh navrhovatele 2), jenž se domáhal rozhodnutí téhož kompetenčního sporu. Shodně s navrhovatelem 1) navrhl, aby zvláštní senát určil příslušným k rozhodnutí sporu civilní soud.

[3] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[4] Navrhovatel 1) jako žalobce se žalobou domáhal na žalované zaplacení náhrady nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč s příslušenstvím z důvodu nesprávného úředního postupu navrhovatele 2). Tento postup žalobce spatřoval v průtazích v řízení o nárocích navrhovatele 1)

jako bývalého příslušníka Policie České republiky o doplacení služebního příjmu, odchodného a výsluhového nároku. Průtahy měly být způsobeny tím, že navrhovatel 2) opětovně vydával nezákonná rozhodnutí, která opakovaně rušil k žalobě navrhovatele 1) Krajský soud v Českých Budějovicích.

[5] Navrhovatel 1) uplatnil podáním ze dne 30. 1. 2015 u žalované, s odkazem na zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“), nárok na náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení ve výši 300 000 Kč. Přípisem ze dne 11. 2. 2015, čj. MV-17787-2/P-2015, žalovaná konstatovala, že aplikace zákona č. 82/1998 Sb. je v případě navrhovatele 1) vyloučena, protože předmětem úpravy uvedeného zákona není odpovědnost za škodu ze služebně-právních vztahů. Žalovaná proto věc postoupila k rozhodnutí navrhovateli 2) jako příslušnému služebnímu funkcionáři.

[6] Navrhovatel 2) přípisem ze dne 13. 3. 2015, čj. KRPC-23038-3/ČJ-2015-0200KR [a poté dalším obdobným přípisem ze dne 27. 4. 2015, neboť daná věc mezi žalovanou a navrhovatelem 2) „putovala“ vícekrát – pozn. zvláštního senátu], vyrozuměl navrhovatele 1), že jeho žádost o náhradu škody byla „vrácena“ žalované.

[7] Žalobou podanou dne 3. 8. 2015 (upřesněnou podáním ze dne 23. 3. 2018) se navrhovatel 1) jako žalobce u Obvodního soudu pro Prahu 7 domáhal na žalované zaplacení náhrady nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč s příslušenstvím. Obvodní soud pro Prahu 7 usnesením ze dne 13. 12. 2018, čj. 5 C 332/2015-46, rozhodl o zastavení řízení s tím, že ve věci se nejedná o odpovědnostní vztah, na který by bylo možné vztáhnout působnost zákona č. 82/1998 Sb., a že po právní moci usnesení bude věc postoupena navrhovateli 2). Obvodní soud konstatoval, že žalobce požadoval náhradu nemajetkové újmy v penězích za průtahy a nezákonná rozhodnutí v řízení vedeném ve věci služebního poměru. Příslušné služební zákony obsahují konkrétní právní úpravu odpovědnosti státu za škodu v těchto vztazích. Požadavek žalobce na náhradu újmy se odvíjí od porušení právních povinností ze strany zaměstnanců žalované, kteří jednali jejím jménem, nejedná se tedy o odpovědnostní vztah veřejnoprávní povahy vyplývající z rozhodnutí žalované při výkonu veřejné moci, na který by bylo možné aplikovat zákon č. 82/1998 Sb.

[8] Následně usnesením ze dne 16. 4. 2019, čj. 30 Co 107/2019-61, Městský soud v Praze k odvolání navrhovatele 1) potvrdil výše uvedené usnesení soudu prvního stupně. Poukázal na zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), který podle něho obsahuje komplexní úpravu odpovědnosti státu za škodu vzniklou příslušníkovi bezpečnostního sboru následkem porušení právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby. I k porušení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě dochází v přímé souvislosti s výkonem služby příslušníka, a vznikne-li mu následkem porušení povinnosti újma, je právním základem pro odškodnění této újmy právě úprava obsažená v § 98 a následující zákona č. 361/2003 Sb.

[9] Usnesením ze dne 13. 11. 2019, čj. KRPC-3508-13/ČJ-2018-02020AP, náměstek navrhovatele 2) odložil věc uplatněného nároku navrhovatele 1) na náhradu nemajetkové újmy s odůvodněním, že k vyřízení této věci není věcně příslušný žádný správní orgán. V odůvodnění poukázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 19. 6. 2019, čj. Konf 13/2018-19, podle něhož je ve věcech náhrady nemajetkové újmy, způsobené nepřiměřenou délkou řízení před služebním orgánem, příslušný soud. Proti uvedenému usnesení o odložení věci podal navrhovatel 1)

pokračování

odvolání, o němž příslušný služební orgán dosud nerozhodl a odvolací řízení přerušil kvůli podání návrhu na rozhodnutí kompetenčního sporu.

[10] Navrhovatel 1) v návrhu na řešení negativního kompetenčního sporu v rekapitulaci věci mimo jiné poukazuje na to, že již v minulosti podal návrh na vyřešení kompetenčního sporu, jenž zvláštní senát odmítl usnesením ze dne 14. 12. 2017, čj. Konf 39/2017-45, protože dosud žádná strana kvalifikovaně nepopřela svoji pravomoc [tehdy však nebylo rozhodnuto o odvolání navrhovatele 1) proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 čj. 5 C 332/2015-13, jímž tento soud poprvé zastavil řízení pro nedostatek své pravomoci; toto usnesení následně k odvolání žalobce Městský soud rozhodnutím ze dne 6. 2. 2018, čj. 30 Co 31/2018-35, pro vady řízení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení].

[11] Navrhovatel 1) polemizuje s odůvodněním usnesení Městského soudu v Praze i Obvodního soudu pro Prahu 7 (viz odstavce [7] a [8] výše) a dovozuje s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, že jeho újma nesouvisí s jeho služebním poměrem, ale s vydáním nezákonných rozhodnutí a nesprávným úředním postupem správního orgánu – navrhovatele 2). Proto má za to, že o jeho věci by měl rozhodnout Obvodní soud pro Prahu 7.

[12] Navrhovatel 2) přednesl ve svém podání shodný návrh s mírně odlišnou argumentací. Poukázal především na usnesení zvláštního senátu čj. Konf 13/2018-19, podle něhož příslušný k rozhodnutí o nároku na náhradu nemajetkové újmy, vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, případně průtahy v něm, je soud.

[13] Navrhovatel 2) též polemizuje s odůvodněním usnesení Městského soudu v Praze čj. 30 Co 107/2019-61, podle něhož správní orgány nepopřely kvalifikovaně svoji pravomoc. Odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 33/18, podle něhož postačuje k popření pravomoci i běžný, neformální přípis.

[14] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[15] Podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Obvodní soud pro Prahu 7, Městský soud v Praze i navrhovatel 2), jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát.

[16] Návrh podaný navrhovatelem 1) – žalobcem v původním řízení – však zvláštní senát výrokem I. tohoto usnesení odmítl, neboť byl podán předčasně. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. je návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu oprávněna podat některá z jeho stran nebo účastník řízení ve věci, v níž se otázka pravomoci vydat rozhodnutí stala spornou. Účastník řízení se tak může úspěšně domáhat rozhodnutí zvláštního senátu o kompetenčním sporu jen tehdy, pokud takovýto spor mezi jeho stranami prokazatelně vznikl. V den podání návrhu navrhovatele 1), tedy dne 27. 12. 2019, však mezi dotčenými stranami takový spor ještě neexistoval. Náměstek navrhovatele 2) sice již v té době usnesením ze dne 13. 11. 2019 věc nároku navrhovatele 1) odložil s tím, že k jeho vyřízení není příslušný žádný správní orgán, proti tomuto rozhodnutí však brojil navrhovatel 1) odvoláním, o kterém nebylo v době podání jeho návrhu ke zvláštnímu senátu dosud rozhodnuto (viz též odstavec [9] výše). Teprve poté, co navrhovatel 2) odvolací řízení přerušil a podal vlastní návrh na řešení kompetenčního sporu (dne 27. 1. 2020), bylo postaveno najisto, že se v dané věci stala otázka pravomoci mezi civilními soudy a správním orgánem spornou. Z uvedeného důvodu proto

zvláštnímu senátu nezbylo, než odmítnout návrh navrhovatele 1), neboť v době jeho doručení zvláštnímu senátu byl slovy zákona *podán předčasně* [§ 4 zákona č. 131/2002 Sb., ve spojení s § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního]. Nadto zvláštní senát konstantě judikuje, že postup, při kterém je návrh na zahájení řízení podán účastníkem, je sice právně možný, ale je vyhrazen pouze pro zcela výjimečné situace (k tomu srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 28. 5. 2007, čj. Konf 34/2006-22).

[17] Jak navrhovatel 2) správně uvedl ve svém návrhu, povahou náhrady nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce správního řízení (řízení ve věcech služebního poměru) a příslušností soudů rozhodovat tyto nároky, se zvláštní senát zabýval ve zmíněném usnesení čj. Konf 13/2018-19. V něm uvedl, že v případě nároku na náhradu nemajetkové újmy vzniklé v důsledku nepřiměřené délky řízení není důvod odchylovat se od ustálené judikatury civilních soudů, dle které jsou k projednání a rozhodování takových sporů povolány soudy v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, v jakém řízení mělo k tvrzeným průtahům, případně nepřiměřené délce řízení dojít. Je-li nárok na náhradu nemajetkové újmy opřen o tvrzené průtahy ve správním řízení, případně i o nepřiměřenou délku správního i soudního řízení v jejich souhrnu, jde o odpovědnost vyplývající z veřejnoprávního vztahu, neboť jde o poměr mezi účastníkem správního řízení a rozhodujícím správním orgánem. Žalobce zde přitom tvrdí porušení nikoli hmotného práva, jako v případě újmy způsobené mu nezákonným rozhodnutím, ale porušení procesních práv spočívajících v neprojednání jeho věci bez průtahů, respektive v přiměřené době. Tato práva jsou společná všem účastníkům správních či soudních řízení bez ohledu na povahu nároku, o kterém je v nich rozhodováno. Jinak řečeno, i osoba ve služebním poměru má právo na projednání věci bez průtahů, případně právo na projednání věci v přiměřené lhůtě jako součást práva na spravedlivý proces, zaručeného čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[18] Z uvedeného vyplývá, že nárok uplatněný navrhovatelem 1) – žalobcem – se řídí zákonem č. 82/1998 Sb. Jak se například podává z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, čj. 30 Cdo 161/2017-151, „[p]odle § 3 odst. 1 písm. a) OdpŠk [míněn zákon č. 82/1998 Sb. – pozn. zvláštního senátu] *odpovídá stát za škodu, kterou způsobily státní orgány. Za podmíněk stanovených zákonem č. 82/1998 Sb. odpovídá podle § 5 písm. b) OdpŠk stát za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě podle § 13 OdpŠk. Na uvedeném nemění nic ani okolnost, že řízení probíhalo částečně před soudy a částečně před jinými orgány. Jestliže se tedy žalobci domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim měla vzniknout v důsledku porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené, příp. přiměřené lhůtě, je třeba důvodnost jejich nároku posoudit podle § 13 a § 31a OdpŠk“.*

[19] Není přitom na zvláštním senátu, aby přesně kvalifikoval povahu nároku žalobce souvisejícího s jím tvrzeným neprojednáním jeho věci bez průtahů, popřípadě v přiměřené době (k rozdílům obou pojmů srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014). Jak vyplývá ze shora uvedeného, tak jako tak je rozhodnutí o uplatněném nároku v pravomoci soudu v řízení ve věcech občanskoprávních (výrok II. tohoto usnesení).

[20] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. současně zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem III. zrušil usnesení Městského soudu v Praze

pokračování

ze dne 16. 4. 2019, čj. 30 Co 107/2019-61, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 13. 12. 2018, čj. 5 C 332/2015-46, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

[21] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Obvodní soud pro Prahu 7 bude tedy dále pokračovat v řízení vedeném pod sp. zn. 5 C 332/2015, o zaplacení částky 300 000 Kč s příslušenstvím.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. prosince 2020

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu